

DRŽAVNA UPRAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

534

Na temelju članka 40. stavka 3. Zakona o zaštiti i spašavanju (»Narodne novine«, br. 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10), ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje donosi

PRAVILNIK

O METODOLOGIJI ZA IZRADU PROCJENA UGROŽENOSTI I PLANOVA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se metodologija, nositelji izrade, sudionici u izradi te postupak izrade i donošenje sljedećih dokumenata na području zaštite i spašavanja:

- procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša (u daljnjem tekstu: Procjena)
- planova zaštite i spašavanja (u daljnjem tekstu: Planovi)
- operativnih planova zaštite i spašavanja (u daljem tekstu: Operativni planovi)
- operativnih planova civilne zaštite (u daljem tekstu: Planovi civilne zaštite)
- vanjskih planova zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari (u daljnjem tekstu: Vanjski planovi) za djelovanje operativnih snaga zaštite i spašavanja u slučaju nastanka prirodnih i tehničko – tehnoloških nesreća koje mogu izazvati katastrofe i velike nesreće te od ratnih razaranja i posljedica terorizma.

Ovim Pravilnikom navode se poslovi iz djelokruga Državne uprave za zaštitu i spašavanje (u daljnjem tekstu: Državna uprava) u planiranju djelovanja operativnih snaga i sudionika zaštite i spašavanja u Republici Hrvatskoj.

Članak 2.

(1) Procjena je polazni dokument za izradu Planova, Operativnih planova, Planova civilne zaštite i Vanjskih planova, a izrađuje se i donosi za područje općina, gradova, županija, Grada Zagreba i Republike Hrvatske.

(2) Procjenu su dužne donijeti i pravne osobe iz stavaka 5., 6., 7., i 9. ovog članka.

(3) Procjene pravnih osoba iz stavka 2. ovog članka obuhvaćaju građevine i prostor u njihovom vlasništvu ili na korištenju te prostor oko tih lokacija koji može biti ugrožen učincima nesreća na postrojenjima u kojima obavljaju djelatnost.

(4) Planovi se izrađuju za područje općina, gradova, županija, Grada Zagreba i Republike Hrvatske.

(5) Operativne planove izrađuju pravne osobe koje se bave takvom vrstom djelatnosti koja svojom naravi može ugroziti život ili zdravlje ljudi, materijalna dobra ili okoliš te pravne osobe kojima su Planovima određene razine utvrđene obveze – zadaće na području zaštite i spašavanja.

(6) Operativne planove izrađuju pravne osobe kod kojih se u postrojenju utvrdi prisutnost opasnih tvari u količinama manjim od graničnih koje su propisane u Popisu opasnih tvari u dijelovima 1. i 2. u stupcu 2. iz Priloga I. Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari («Narodne novine», br. 114/08) (u daljnjem tekstu: Uredba), koje proizvode, skladište, prerađuju, rukuju, prevoze, skupljaju i obavljaju druge radnje s opasnim tvarima iz kojih proizlazi stvarna ili potencijalna opasnost (ukoliko su na lokacijama postrojenja izvedeni maksimalni kapaciteti za manipulaciju opasnim tvarima u količinama u rasponu od minimalno 1% do maksimalno 100% od graničnih količina iz Priloga I. stupca 2. Uredbe), odnosno koje:

1. u procesu proizvodnje koriste opasne tvari
2. posjeduju i/ili upravljaju skladištima opasnih tvari
3. posjeduju ili upravljaju dokovima, pristaništima i ranžirnim kolodvorima ili drugom lokacijom za pretovar opasnih tvari
4. iskorištavaju, odnosno eksploatiraju (istražuju, vade i obrađuju) mineralne sirovine u rudnicima, kamenolomima i bušotinama
5. istražuju i vade mineralne sirovine na platformama, uključujući ugljikovodike
6. upravljaju odlagalištima otpada.

(7) Operativne planove izrađuju pravne osobe kod kojih se u postrojenju utvrdi prisutnost opasnih tvari u količinama iznad graničnih količina opasnih tvari u stupcu 2., a manjih od graničnih u stupcu 3. u dijelovima 1. i 2. iz Priloga I. Uredbe (pravne osobe koje su dužne sačiniti obavijest o prisutnosti malih količina opasnih tvari u postrojenju).

(8) Pravne osobe koje obavezno izrađuju operativne planove zaštite i spašavanja dužne su pri njihovoj izradi primjenjivati odredbe iz članka 33. ovog Pravilnika, u kontekstu stvarnih uvjeta vezanih uz lokaciju postrojenja (naseljenost, vodozaštitna područja, zaštićene dijelove prirode, gospodarsko okruženje, prometno, kulturno i turističko značenje područja uz lokaciju, zaštitne udaljenosti i dr.).

(9) Pravne osobe koje posjeduju benzinske postaje nisu dužne izraditi Operativni plan, ali za te postaje obvezne su izraditi procjene koje su na zahtjev jedinice lokalne samouprave (općine i grada) na čijem se području postaje nalaze dužne dostaviti za potrebe izrade Procjene i Planova koje te jedinice izrađuju temeljem odredbi članka 8. ovog Pravilnika.

(10) Pravne osobe – operateri koji posjeduju ili upravljaju postrojenjem u kojem su prisutne opasne tvari po vrstama i količinama jednakim ili iznad graničnih količina iz Priloga I. u dijelu 1. i 2. u stupcu 3. Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, umjesto Operativnih planova izrađuju unutarnje planove prema metodologiji koju propisuje središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu

okoliša.

(11) Planove civilne zaštite, kao dio vlastitog Plana izrađuju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JLP(R)S).

(12) Vanjske planove, sukladno odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju i ovog Pravilnika izrađuju županije i Grad Zagreb.

(13) Operativni plan djelovanja Državnih intervencijskih postrojbi civilne zaštite izrađuje Državna uprava.

Članak 3.

(1) Planom zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske utvrđuju se nositelji, mjere i postupci u slučaju katastrofe i velike nesreće s opasnim tvarima takvih razmjera koji će tijekom provođenja aktivnosti operativnih snaga i sudionika zaštite i spašavanja na saniranju nastalih posljedica zahtijevati koordiniranje Stožera zaštite i spašavanja Republike Hrvatske.

(2) Ravnatelj Državne uprave, uz potporu Stožera zaštite i spašavanja Republike Hrvatske, postupajući po odredbama Plana zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske, u pravilu kada izvanredni događaj zahvati područje dviju ili više županija i/ili prijeti mogućim prekograničnim učincima.

(3) U provođenju aktivnosti iz stavka 2. ovog članka, ravnatelju Državne uprave potporu za provođenje mjera utvrđenih Vanjskim planovima pružaju župani, gradonačelnik Grada Zagreba i stožeri zaštite i spašavanja zahvaćenih županija i Grada Zagreba.

Članak 4.

(1) Polazeći od prava i obveza općina, gradova, županija i Grada Zagreba, uređenih odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju, djelovanje operativnih snaga i sudionika zaštite i spašavanja u slučaju nesreća i izvanrednih događaja izazvanih opasnim tvarima razrađuje se Planovima svake JLP(R)S.

(2) Sukladno Procjeni stvarnih i potencijalnih rizika i opasnosti, JLP(R)S dijelove Planova kojima se uređuje postupanje u slučaju tehničko – tehnološke nesreće s opasnim tvarima izrađuju u skladu s APELL procesom («Awareness and Preparedness for Emergencies at Local Level», A Process for Responding to Technological Accidents, United Nations Environment Programme /Industry and Environment Office, UNEP/IEO, Paris, 1988, sa značenjem »Budnost i pripravnost za izvanredne događaje na lokalnoj razini«), (u daljnjem tekstu: APELL).

(3) Općinski načelnik, gradonačelnik, župan i gradonačelnik Grada Zagreba uz potporu stožera zaštite i spašavanja i predstavnika pravne osobe u kojoj se obavlja proizvodnja, skladištenje, prerada, rukovanje, prijevoz, skupljanje i druge radnje s opasnim tvarima u kojoj se izvanredni događaj dogodio, postupat će po odredbama Planova, odnosno dijelova Planova, kojima se razrađuje postupanje u tehničko – tehnološkim nesrećama na postrojenjima pravnih osoba u kojima se koriste manje količine opasnih tvari i koje, prema posebnom propisu, nisu obveznici izrade izvješća o sigurnosti. Postupanje po Planovima provodi se u svim izvanrednim događajima u kojima pravne osobe ne mogu, postupajući po vlastitim Operativnim planovima, vlastitim kapacitetima riješiti nastali izvanredni događaj unutar postrojenja u kojem se obavlja proizvodnja, skladištenje, prerada, rukovanje, prijevoz, skupljanje i druge radnje s opasnim tvarima.

II. PROCJENA

Članak 5.

Procjenom se razrađuju moguća ugrožavanja stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od opasnosti, nastanka i posljedica katastrofa i velikih nesreća, potrebna sredstva za zaštitu i spašavanje te njihova spremnost za djelovanje u zaštiti i spašavanju.

Članak 6.

(1) Dijelovi Procjene su:

1. vrste, intenzitet i učinci te moguće posljedice djelovanja prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa i velikih nesreća po stanovništvo, materijalna i kulturna dobra te okoliš
2. snage za zaštitu i spašavanje
3. zaključne ocjene
4. zemljovidi.

(2) Podaci o položaju i karakteristikama područja za koje se izrađuje Procjena, podloga su za prosuđivanje dijelova iz stavka 1. ovog članka i prilog su Procjene.

(3) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u posebnom izvatku iz Procjene, naslovljenom kao »zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja«, utvrđuju i propisuju preventivne mjere čijom će se implementacijom umanjiti posljedice i učinci djelovanja prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa i velikih nesreća te povećati stupanj sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i okoliša. Ovaj izvadak je sastavni dio dokumenata prostornog uređenja JLP(R)S.

1. Vrste, intenzitet i učinci te moguće posljedice djelovanja katastrofa i velikih nesreća

Članak 7.

Opasnosti i prijetnje koje mogu izazvati nastanak katastrofe i velike nesreće razvrstavaju se ovisno o uzrocima nastanka na:

1. prirodne
2. tehničko-tehnološke
3. nesreće u kapacitetima u kojima se proizvode, skladište, prerađuju, rukuje, prevoze, skupljaju i obavljaju druge radnje s opasnim tvarima iz Priloga I. Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari koje predstavljaju stvarnu ili potencijalnu opasnost koja može izazvati izvanredni događaj s negativnim posljedicama po okoliš
4. ratna djelovanja i terorizam.

Članak 8.

(1) Procjena JLP(R)S od prirodnih katastrofa i velikih nesreća temelji se na raščlambi potencijalne opasnosti i posljedica po stanovništvo, materijalna i kulturna

dobra te okoliš i to:

1. Poplava (hidrološki pokazatelji – vodotoci, jezera i akumulacije koje mogu biti uzrok poplava, utjecaj na one elemente kritične infrastrukture koji su od vitalnog značaja za lokalnu ili regionalnu zajednicu, opasnost od poplava rijeka ili bujičnih voda, pregled ugroženih naselja s brojem stanovnika, mjere zaštite u urbanističkim planovima i građenju, hidrometeorološki uvjeti – vodostaj, led, prosječna godišnja količina padalina, zaštitna infrastruktura – nasipi i drugi zaštitni vodoprivredni objekti s pokazateljima o broju, vrstama, dimenzijama i sl., procijenjena veličina ugroženog područja i stupanj izgrađenosti površina – naseljenost, industrija, prometnice, lokacije kritične za formiranje ledenih barijera i utjecaj na plovnost, statistički pokazatelji o najkritičnijim mjesecima u godini, proglašenim elementarnim nepogodama, nastalim štetama i sl.).

2. Nastanka potresa (seizmičke karakteristike terena i rizici po život ljudi i materijalna dobra, utjecaj na one elemente kritične infrastrukture koji su od vitalnog značaja za lokalnu ili regionalnu zajednicu, mjere zaštite u urbanističkim planovima i građenju, ugroženost pojedinih područja s obzirom na vrstu gradnje i rabljeni građevni materijal te gustoću naseljenosti, učestalost, intenziteti i epicentri potresa u zadnjih 100 godina, seizmološka karta za povratni period za razdoblje 50, 100, 200 i 500 godina, posljedice potresa po seizmičkim zonama za stambene, javne, industrijske i druge objekte korištenjem Mercalli-Cancani-Siebergove (MCS) ljestvice, posljedice koje potresi mogu izazvati po stanovništvo s obzirom na gustoću naseljenosti, vrste objekata i intenzitet potresa, doba dana i dr).

3. Ostalih prirodnih uzroka, osobito onih koji pripadaju u kategoriju ekstremnih vremenskih nepogoda (suša, toplinski val, olujno ili orkansko nevrijeme i jaki vjetar, klizišta, tuča, snježne oborine te poledica), statistički pokazatelji sušnih razdoblja (broj dana bez kiše) za posljednjih 10 godina, broj proglašenih elementarnih nepogoda zbog suše u prethodnih 10 godina, najkritičniji mjeseci u godini kada nastaje orkansko nevrijeme prema statistici za proteklih 10 godina, specifikacija najugroženijih područja i iskustveni pokazatelji učinaka, tuča – statistički pokazatelji za posljednjih 10 godina s brojem proglašenih elementarnih nepogoda, najkritičnijim mjesecima u godini, specifikacijom ugroženih područja i pokazateljima učinaka, snježne oborine koje mogu bitno poremetiti svakodnevno funkcioniranje (mogućnost opskrbe vitalnim proizvodima, prekid opskrbe električnom energijom, prekid prometa, onemogućavanje pružanja hitne medicinske pomoći i sl.), sukladno statističkim pokazateljima za prethodnih 10 godina, sa specifikacijom najugroženijih područja i najkritičnijih mjeseci u godini, poledica koju zimska služba nije bila u mogućnosti riješiti – statistički pokazatelji za period od 10 godina o prometnim pravcima koji su bili najugroženiji, broj ukupno proglašenih elementarnih nepogoda izazvanih ovom vrstom opasnosti i o nastalim štetama, područja ugrožena od klizišta s brojem i vrstom objekata, brojem stanovnika, pregled kritičnih mjesta – aktivna i moguća klizišta (geološki sastav, propusnost tla i dr.) te utvrđenim mjerama zaštite u urbanističkim planovima i građenju.

(2) Pravne osobe iz članka 2. ovog Pravilnika u vlastitim Procjenama razrađuju moguće štetne utjecaje događaja (iz stavka 1. ovog članka) na sigurnost postrojenja i mogućnosti njihovog utjecaja na nastajanje iznenadnih događaja i tehničko – tehnoloških nesreća u postrojenjima, s negativnim posljedicama po ljude, materijalna i kulturna dobra i okoliš.

Članak 9.

Procjena JLP(R)S od tehničko – tehnoloških katastrofa i velikih nesreća temelji se na

cjelovitoj raščlambi potencijalnih opasnosti i posljedica po stanovništvo, materijalna i kulturna dobra te okoliš s vlastitog područja kao i onih koje mogu doći sa susjednih područja i to:

1. Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće izazvane nesrećom u gospodarskim objektima (moguća opasnost temelji se na broju, vrsti i veličini postrojenja u kojima se skladište, koriste ili proizvode opasne tvari, o vrstama i količinama opasnih tvari, udaljenosti od naseljenih područja kao i maksimalnim koncentracijama opasnih tvari koje mogu ugroziti živote i zdravlje ljudi, životinja i okoliš s pregledom tvrtki koje se bave proizvodnjom, skladištenjem, prijevozom i prodajom opasnih tvari), uključujući mjere zaštite u urbanističkim planovima i građenju.

2. Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće izazvane nesrećama u prometu – cestovnom, željezničkom, pomorskom ili zračnom (moguća opasnost temelji se na stvarnim količinama i vrstama opasnih tvari u prometu te ovisno o vrsti i gustoći prometa, odnosno o prometnim pravcima i čvorištima te područjima kroz koja prolaze – naselja, poljoprivredne površine, rijeke, jezera, more i slično, istjecanju opasnih tvari na mjestima posebne ugroženosti – produktovodi i cjevovodi, prometnice koje prolaze kroz mjesta posebne ugroženosti – pritom treba locirati vodocrpilišta, morske površine, potoke i rijeke uz potencijalne gospodarske zagađivače i slično), uključujući mjere zaštite u urbanističkim planovima i građenju.

3. Prolom hidroakumulacijskih brana (moguća opasnost temelji se na potencijalima hidroakumulacijskih jezera, odnosno na njihovom smještaju zbog kojeg bi uslijed proloma brane ili nasipa hidroakumulacije bilo ugroženo stanovništvo i materijalna dobra na pravcu kretanja vodnog vala), uključujući mjere zaštite u urbanističkim planovima i građenju.

4. Nuklearne i radiološke nesreće (izrađuje se isključivo na državnoj razini, a JLP(R)S u svojim Planovima razrađuju provođenje obveza iz državnih planova i programa u ovom području). Osim razrade provođenja obveza iz državnih planova i programa JLP(R)S u suradnji s pravnim osobama koje u obavljanju djelatnosti koriste opasne izvore procjenjuju rizike nesreća s opasnim izvorima ionizirajućeg zračenja iz III. i IV. kategorije ugroze (sukladno Uredbi o mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja te intervencija u slučaju izvanrednog događaja, »Narodne novine« br. 102/12).

5. Epidemiološke i sanitarne opasnosti (moguće posljedice temelje se na procjenama nadležnih zdravstvenih, sanitarnih, veterinarskih, agronomskih i drugih službi i institucija koje u jedinstvenom sustavu zaštite i spašavanja predstavljaju osnovne nositelje koji su, u okviru redovnih djelatnosti, nadležni za reagiranje u slučajevima epidemioloških i sanitarnih opasnosti), uključujući mjere zaštite u urbanističkim planovima i građenju.

6. Nesreće na odlagalištima otpada (posljedice po zdravlje i živote ljudi i okoliš – kratkoročne i dugoročne, te moguće prekogranične posljedice; potrebe za zbrinjavanje otpada i materijala nakon katastrofe i velike nesreće).

Članak 10.

(1) Procjena pravnih osoba iz članka 2., stavaka 5., 6. i 7., obvezno sadrži:

1. opće podatke o pravnoj ili fizičkoj osobi
2. podatke o lokaciji, uključujući Gauss-Krügerove koordinate smještaja opasnih

tvori te o okruženju lokacije postrojenja

3. identifikaciju vrsta opasnosti i izračun rizika s graničnim količinama opasnih tvari za koje se izrađuju Operativni planovi

4. procjenu posljedica od izvanrednog događaja, uključivši i analizu najgoreg mogućeg slučaja (tzv. »Worst-case«, EPA 40 CFR 68) i najvjerojatnije mogućeg izvanrednog događaja te proračun zona ugroženosti s podacima o mogućim nesrećama koje uključuju opasne tvari, njihovom utjecaju i mogućim posljedicama po stanovništvo (broj žrtava) i okoliš (tlo, voda, zrak) u području izvan perimetra postrojenja, odnosno lokacije pravne osobe

5. podatke o vrstama, količinama i načinu skladištenja, odnosno pohrane opasnih tvari

6. podatke o mogućem utjecaju prirodnih nesreća (potres, poplava) na lokaciju i mogućnost nastanka nesreće

7. maksimalni doseg učinka nesreće, uključujući grafički prikaz

8. podatke o vlastitim snagama i sredstvima za zaštitu i spašavanje te procjenu njihovih operativnih mogućnosti i dostatnosti za zaštitu i spašavanje.

(2) Procjena pravnih osoba iz članka 2. stavka 9., pored sadržaja iz stavka 1. ovog članka, obvezno sadrži:

1. podatke o prometnoj povezanosti lokacije postaje

2. podatke o prosječnom broju osoba koje se dnevno kreću/zadržavaju na lokaciji postaje u zoni zahvata štetnih utjecaja nesreće

3. program suradnje s JLP(R)S u postupku rada na Procjeni i Planu.

Članak 11.

Procjena posljedica od ratnih djelovanja i terorizma izrađuje se na temelju strategijskih dokumenata Republike Hrvatske, javno dostupnih dokumenata koje izrađuju Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova, uzimajući u obzir definiranu strukturu, veličinu i postupke operativnih snaga za djelovanje u katastrofama i velikim nesrećama u odnosu na zahtjeve za njihovom primjenom tijekom otklanjanja posljedica ratnih djelovanja i terorizma.

2. Snage za zaštitu i spašavanje

Članak 12.

U Procjeni je potrebno utvrditi:

1. Postojeće kapacitete i snage redovnih službi i pravnih osoba koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru redovne djelatnosti, drugih operativnih snaga zaštite i spašavanja, snaga civilne zaštite, fizičkih osoba i sveukupno raspoloživih materijalnih resursa koji se mogu angažirati na sprječavanju nastanka i otklanjanju posljedica katastrofe i velike nesreće, na području za koje se Procjena izrađuje.

2. Potrebne snage za zaštitu i spašavanje, ovisno o katastrofi i velikoj nesreći, sa strukturom i veličinom potrebnih operativnih snaga, drugih personalnih i organizacijskih resursa te materijalnih resursa za zaštitu i spašavanje.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, na temelju članka 29. Zakona o zaštiti i spašavanju, vlastitih procjena ugroženosti i uz suglasnost Državne uprave, donose odluke o određivanju operativnih snaga i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje. JLP(R)S zbog izbjegavanja sukoba operativne nadležnosti između razina sustava zaštite i spašavanja (lokalne, područne i državne) određuju isključivo pravne osobe iz područja vlastite nadležnosti i o tome ih obavještavaju izvodima. Druge operativne snage i sudionici zaštite i spašavanja, kako bi se izbjeglo preklapanje nadležnosti pojedinih tijela i razina unutar jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja, u otklanjanje posljedica katastrofa i velikih nesreća uključivat će se na rješeljivim razvijenim implementacijom načela solidarnosti. Na taj način planski će se eliminirati angažiranje istih operativnih snaga zaštite i spašavanja od strane nekoliko različitih JLP(R)S i preklapanje zapovjednih i koordinativnih nadležnosti u jedinstvenom sustavu zaštite i spašavanja.

3. Zaključne ocjene

Članak 13.

(1) Zaključne ocjene donose se za svaku mjeru zaštite i spašavanja za opasnosti i prijetnje iz članka 23. ovog Pravilnika u odnosu na raspoložive mogućnosti za zaštitu i spašavanje te procijenjene ljudske i materijalne resurse potrebne za nošenje s posljedicama katastrofa i velikih nesreća.

(2) Ocjene iz stavka 1. ovog članka polazište su za utvrđivanje strukture i veličine operativnih snaga zaštite i spašavanja, njihovo obučavanje i osposobljavanje, utvrđivanje potrebnih materijalnih resursa, prioriteta i smjernica razvoja, o čemu se načelno iznose pravci, odgovornost i dinamika u ostvarivanju, dokumenti kojima će se ova pitanja definirati te način praćenja ostvarivanja priprema za zaštitu i spašavanje.

(3) Ocjene iz stavka 1. koriste se i za planiranje razvoja i uporabe operativnih snaga zaštite i spašavanja koje se u okviru redovne djelatnosti bave zaštitom i spašavanjem, što je predmet naknadnih dogovora između pravnih osoba i JLP(R)S.

4. Zemljovid

Članak 14.

(1) Podatke iz Procjene potrebno je prikazati na odgovarajućim zemljovidima, prema mogućnosti digitaliziranim, u mjerilu 1:250000 za područje Republike Hrvatske, 1:50000 ili 1:25000 za područje županije i Grada Zagreba, prostornim planovima 1:25000 i 1:5000 za područje grada i općine, ovisno o veličini područja te o vrsti i opsegu opasnosti.

(2) Zemljovidi iz stavka 1. ovog članka sastavni su dio Procjene.

5. Položaj i karakteristike područja

Članak 15.

(1) U opisu položaja i karakteristika područja, kao prilogu Procjene, raščlanjuje se sljedeće:

1. Područje odgovornosti nositelja planiranja te posebno:

– ukupna površina područja (ako je riječ o županiji, uz ukupnu površinu navodi se i

broj gradova i općina)

- rijeke, jezera, dužina obale mora
- otoci (nastanjeni, nenastanjeni, broj i ukupna površina)
- planinski masivi
- ostale geografsko-klimatske karakteristike (reljef, hidrološki, geološki, pedološki i meteorološki pokazatelji).

2. Stanovništvo:

- broj stanovnika/zaposlenih/nezaposlenih/umirovljenika
- dobna i spolna struktura stanovnika/zaposlenih (0-7, 8-50, 51-70, 71 i više godina)
- broj i kategorije osoba s posebnim potrebama (ranjive skupine)
- pokazatelji u odnosu na kategorije stanovništva/zaposlenika planiranih za evakuiranje
- gustoća naseljenosti po jedinici površine.

3. Materijalna i kulturna dobra te okoliš (ne nabrajaju se neselektivno i potrebno je istaknuti posebno važne kategorije):

- kulturna dobra
- nacionalni parkovi, parkovi prirode, rezervati, šumske površine
- vodoopskrbni objekti
- poljoprivredne površine
- broj industrijskih i drugih gospodarskih zona i objekata, tehnološke karakteristike postrojenja s opasnim tvarima
- stambeni, poslovni, sportski, vjerski kulturni objekti u kojima može biti ugrožen velik broj ljudi
- stambeni, poslovni, sportski i kulturni objekti u kojima boravi i može biti ugrožen velik broj ljudi
- razmještaj i posebnosti industrijskih zona i objekata u odnosu na naselja
- skloništa s kapacitetima i drugi objekti za sklanjanje
- kapaciteti za zbrinjavanje (smještajni i za pripremu hrane)
- zdravstveni kapaciteti (javni i privatni).

4. Prometno-tehnološka infrastruktura:

- cestovna i željeznička infrastruktura te plovni putovi na unutarnjim vodama i moru
- zračne luke, morske luke otvorene za međunarodni promet i luke otvorene za domaći promet, luke unutarnjih voda (riječne) te prometna čvorišta

- mostovi, vijadukti i tuneli
- dalekovodi i transformatorske stanice
- energetske sustavi
- telekomunikacijski sustavi
- hidrotehnički sustavi
- plinovodi, naftovodi i sl.

(2) Sastavni dio priloga Procjene čine podaci iz prostornog plana JLP(R)S.

Članak 16.

(1) Izradu Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: državna Procjena) koordinira Državna uprava.

(2) Državna Procjena, uz uvod, sadrži cjelovite ocjene o ugrozama u suvremenim uvjetima, svrhu i područja primjene, upravljačkim aktivnostima i nadležnostima u katastrofama i velikim nesrećama, okvirni koncept ustrojavanja sustava zaštite i spašavanja, planiranju – procjenama i potencijalima za odgovor na rizike i posljedice, ulogu države, lokalnih zajednica, nevladinih organizacija, udruga građana i dobrovoljačkih organizacija, privatnog sektora i pojedinaca u sustavu zaštite i spašavanja, privatno – javnom partnerstvu u zaštiti i spašavanju, konceptu djelovanja (na temelju planova i po razinama ustrojavanja i odgovornosti), održavanju i razvoju jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja u Republici Hrvatskoj i drugim pitanjima od značaja za sustav zaštite i spašavanja u cjelini.

(3) Državnu Procjenu donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Državne uprave.

(4) Državna Procjena je javni dokument i objavljuje se u »Narodnim novinama«.

(5) Ostali nositelji izrade obvezni su vlastite Procjene uskladiti s državnom Procjenom.

III. PLAN

Članak 17.

(1) Planovi se donose radi utvrđivanja organizacije aktiviranja i djelovanja sustava zaštite i spašavanja, preventivnih mjera i postupaka, zadaća i nadležnosti ljudskih snaga i potrebnih materijalno-tehničkih sredstava te provođenja žurnih mjera zaštite i spašavanja do otklanjanja posljedica katastrofa i velikih nesreća.

(2) Općine, gradovi, Grad Zagreb i županije Planove su nakon usvajanja, u elektroničkom obliku, obvezni dostaviti nadležnom područnom uredu zaštite i spašavanja.

Članak 18.

(1) Planovi općine, grada, Grada Zagreba, županije i Republike Hrvatske sastoje se od planova djelovanja po mjerama zaštite i spašavanja sa zadaćama svakog nositelja, čijim ostvarivanjem se osigurava usklađeno djelovanje operativnih snaga u

aktivnostima zaštite i spašavanja na određenom području.

(2) Planovi općine i grada, osim Grada Zagreba, pored dijelova utvrđenih stavkom 1. ovog članka i člankom 19. ovog Pravilnika, sadrže i razradu operativnih mjera zaštite i spašavanja na temelju Vanjskog plana županije i Grada Zagreba.

(3) Pravnim osobama, redovnim službama i djelatnostima koje su nositelji posebnih zadaća u zaštiti i spašavanju za razradu dobivenih zadaća i usklađivanje djelovanja s drugim operativnim snagama u sustavu zaštite i spašavanja dostavljaju se planovi određene razine.

Članak 19.

Dijelovi Planova su:

1./ Upozoravanje

2./ Pripravnost, mobilizacija (aktiviranje) i narastanje operativnih snaga

3./ Mjere zaštite i spašavanja.

Članak 20.

(1) Planovi se, po mjerama zaštite i spašavanja, izrađuju za svaki događaj iz Procjene koji može izazvati katastrofu i veliku nesreću te za opasnosti i prijetnje iz članka 23. ovog Pravilnika.

(2) Planovi su po karakteru operativni dokumenti koje za potrebe djelovanja sustava zaštite i spašavanja upotrebljavaju stožeri zaštite i spašavanja JLP(R)S i Republike Hrvatske.

1. Upozoravanje

Članak 21.

(1) Sve organizacije, kao što su Državni hidrometeorološki zavod, inspekcije, operateri, središnja tijela državne uprave nadležna za obranu i unutarnje poslove, sigurnosno-obavještajna zajednica, druge organizacije kojima su prikupljanje i obrada informacije od značaja za zaštitu i spašavanje dio redovne djelatnosti i ostali sudionici sustava zaštite i spašavanja, dužni su informacije o prijetnjama do kojih su došli iz vlastitih izvora ili putem međunarodnog sustava razmjene, a koje mogu izazvati katastrofu i veliku nesreću, odmah po saznanju dostaviti Državnoj upravi.

(2) Državna uprava informacije iz stavka 1. ovog članka koristi za poduzimanje mjera iz propisanog djelokruga rada.

(3) Informacije iz stavka 1. ovog članka Državna uprava dostavlja čelnicima JLP(R)S na temelju kojih se nalaže pripravnost operativnih snaga zaštite i spašavanja i poduzimaju druge mjere iz Planova.

2. Pripravnost, mobilizacija (aktiviranje) i narastanje operativnih snaga

Članak 22.

(1) Dijelom Plana koji se odnosi na pripravnost, mobilizaciju (aktiviranje) i narastanje operativnih snaga razrađuju se postupci pripravnosti, mobilizacijske pripreme i mobilizacija stožera, pravnih osoba, redovnih službi i djelatnosti i

materijalno-tehničkih sredstava za zaštitu i spašavanje te njihovo sustavno uključivanje u aktivnosti zaštite i spašavanja.

(2) Mobilizacija (aktiviranje) izrađuje se na temelju odredbi podzakonskog propisa o pozivanju, mobilizaciji i aktiviranju operativnih snaga zaštite i spašavanja te sadrži:

- organizaciju mobilizacije (aktiviranja) pravnih osoba, redovnih službi i djelatnosti, stožera, tijela i davatelja materijalno-tehničkih sredstava po prioritetima
- organizaciju popune operativnih snaga zaštite i spašavanja obveznicima i osobnim i skupnim materijalno-tehničkim sredstvima, sukladno potrebama obavljanja djelatnosti i zahtjevu iz Plana određene razine.

3. Mjere zaštite i spašavanja

Članak 23.

(1) Mjerama zaštite i spašavanja razrađuje se postupanje u zaštiti i spašavanju za sljedeće vrste opasnosti i prijetnji koje mogu izazvati katastrofe i velike nesreće:

1. poplava i prolom hidroakumulacijskih brana
2. potres
3. opasnosti od prirodnih uzroka iz članka 8. stavak 1. podstavak 3. ovog Pravilnika
4. tehničko-tehnološke nesreće s opasnim tvarima u stacionarnim objektima u gospodarstvu i prometu
5. nuklearne i radiološke nesreće
6. epidemije i sanitarne opasnosti, nesreće na odlagalištima otpada te asanacija.

(2) Mjere zaštite i spašavanja iz stavka 1. ovog članka dio su Planova općina, gradova, županija i Grada Zagreba, kojima se razrađuju djelovanja na ublažavanju i otklanjanju posljedica, nadležnosti, zadaće, izvršitelji te suradnja između operativnih snaga zaštite i spašavanja za svaku vrstu opasnosti koja može izazvati katastrofu i veliku nesreću.

(3) Sudjelovanje Hrvatske vatrogasne zajednice, Hrvatske gorske službe spašavanja, Hrvatskog crvenog križa, Hrvatske zajednice tehničke kulture, drugih udruga, klubova i organizacija u provođenju mjera zaštite i spašavanja u kojima sudjeluju kao operativne snage zaštite i spašavanja, razrađuje se u Planovima svih razina.

Članak 24.

Zaštita i spašavanje od poplava i proloma hidroakumulacijskih brana sadrži:

1. organizaciju provođenja obveza iz Državnog plana obrane od poplava
2. organizaciju zaštite područja i naselja ugroženih poplavama i bujicama te zona ugroženih poplavnim valovima uslijed proloma brana na hidroakumulacijama ili iznenadnih prelijevanja, s mjerama spašavanja ugroženog stanovništva
3. organizaciju i pregled obveza u ojačavanju zaštitne infrastrukture i provođenju drugih aktivnosti, s pregledom drugih pravnih osoba te službi (onih koje nisu uključene planovima Hrvatskih voda) koje se uključuju u obranu od poplava (zadaće

nositeljima na području nadležnosti)

4. zadaće snaga civilne zaštite
5. uporabu raspoloživih materijalno-tehničkih sredstava za zaštitu od poplava
6. organizaciju pružanja prve medicinske pomoći (utvrđivanje zadaća zdravstvenim ustanovama)
7. organizaciju pružanja veterinarske pomoći (utvrđivanje zadaća veterinarskim ustanovama)
8. organizaciju provođenja evakuacije (razrađuje se Planom civilne zaštite)
9. organizaciju zbrinjavanja s pregledom nositelja po kapacitetima i zadaćama (razrađuje se Planom civilne zaštite)
10. organizaciju provođenja asanacije (utvrđivanje zadaća komunalnim i drugim organizacijama)
11. reguliranje prometa i osiguranja za vrijeme intervencija (razrađuje se u suglasnosti s policijom)
12. troškove angažiranih pravnih osoba i redovnih službi prema vrsti – nositelju određenih aktivnosti i to na temelju izračuna dnevnih troškova korištenja radnih strojeva, druge opreme i ljudstva prema zahtjevu čelnih osoba JLP(R)S i Državne uprave.

Članak 25.

Zaštita i spašavanje od potresa, sadrži:

1. organizaciju raščišćavanja ruševina i spašavanja zatrpanih, mogućnosti provođenja ove mjere u odnosu na kapacitete pravnih osoba i redovnih službi (utvrđivanje zadaća) s pregledom zadaća i nadležnosti bitnih za operativno djelovanje stožera zaštite i spašavanja te svakog od nositelja u zaštiti i spašavanju
2. zadaće snaga civilne zaštite za spašavanje iz ruševina, na svim razinama (razrađuje se Planom civilne zaštite)
3. organizaciju gašenja požara (nositelji, zadaće, nadležnosti i usklađivanje)
4. organizaciju reguliranja prometa i osiguranja tijekom intervencija (pregled prioritetnih korisnika – u suradnji s policijom)
5. lokacije za odlaganje materijala (uskладiti s nadležnim tijelima na svakoj planskoj razini sustava zaštite i spašavanja)
6. organizaciju pružanja medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja (pregled pravnih osoba i redovnih službi, bolničkih, polikliničkih i ambulantnih kapaciteta, pregled ostalih kapaciteta – opreme, ljekarni i dr. te utvrđivanje zadaća)
7. organizaciju pružanja veterinarske pomoći (pregled pravnih osoba i redovnih službi, vet. ambulantnih kapaciteta, pregled ostalih kapaciteta i snaga te utvrđivanje zadaća)
8. organizaciju zbrinjavanja (utvrđivanje zadaća ustanovama i organizacijama s

potrebnim kapacitetima) – razrađuje se Planom civilne zaštite

9. organizaciju evakuacije (razrađuje se Planom civilne zaštite)

10. organizaciju humane asanacije i identifikacije poginulih (kapaciteti i mjesta za čuvanje leševa, gotove i pričuvne snage za sahranjivanje, lokacije stalnih ili privremenih ukapališta (groblja) i dr. te utvrđivanje zadaća nositeljima)

11. organizaciju higijensko-epidemiološke zaštite (utvrđuju se nositelji te konstatira stanje izrađenosti i gotovosti njihovih operativnih planova i sukladno njima razrađuju zadaće i postupci pričuvnih kapaciteta, posebno mjera koje mogu provoditi fizičke osobe te djelovanje po mjerama civilne zaštite)

12. organizaciju osiguravanja hrane i vode za piće (utvrđivanje zadaća nositeljima)

13. organizaciju prihvata pomoći (u ljudstvu i materijalnim sredstvima)

14. organizaciju asanacije terena (pregled mjera asanacije te pravnih osoba i redovnih službi i djelatnosti i pričuvnih snaga s pregledom njihovih zadaća, lokacijama za ukop životinjskih lešina, odlagalištima i drugim lokacijama te utvrđivanje zadaća nositeljima)

15. troškove angažiranih pravnih osoba i redovnih službi prema vrsti – nositelju određenih aktivnosti i to na temelju izračuna dnevnih troškova korištenja radnih strojeva, druge opreme ljudstva prema zahtjevu odgovornih osoba iz JLP(R)S i Državne uprave.

Članak 26.

Zaštita i spašavanje od ostalih prirodnih uzroka, osobito onih koji pripadaju u kategoriju ekstremnih vremenskih nepogoda, sadrži:

1. organizaciju mjere zaštite i spašavanja od posljedica ekstremnih vremenskih nepogoda (npr. suše, tuče, toplinskog vala, olujnog ili orkanskog nevremena te jakog vjetrova, snježnih oborina i dr.)

2. organizaciju obavještanja o pojavi opasnosti (standardni operativni postupak u suradnji s komunikacijskim centrom 112)

3. organizaciju provođenja asanacije terena (utvrđivanje zadaća nositeljima)

4. pregled raspoloživih snaga i sredstava za otklanjanje posljedica od svih vrsta opasnosti unutar ove mjere zaštite i spašavanja, s utvrđenim zadaćama

5. organizaciju i mogućnosti pružanja prve medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja (utvrđivanje zadaća nositeljima)

6. organizaciju veterinarske pomoći (utvrđivanje zadaća nositeljima)

7. organizaciju spašavanja iz ruševina (utvrđivanje zadaća nositeljima)

8. organizaciju zbrinjavanja (razrađuje se u Planu civilne zaštite)

9. troškove angažiranja pravnih osoba i redovnih službi prema vrsti – nositelju određenih aktivnosti i to na temelju izračuna dnevnih troškova korištenja radnih strojeva, druge opreme i ljudstva prema zahtjevu odgovornih osoba iz JLP(R)S i Državne uprave.

Članak 27.

(1) Dijelovi Planova kojima se uređuje postupanje u slučaju tehničko – tehnološke nesreće s opasnim tvarima u postrojenjima u kojima se obavlja proizvodnja, skladištenje, prerada, rukovanje, prijevoz, skupljanje i druge radnje s opasnim tvarima i u prometu, sadrže:

1. identifikaciju zadaća nepokrivenih postojećim Operativnim planovima pravnih i fizičkih osoba u kojima se obavlja proizvodnja, skladištenje, prerada, rukovanje, prijevoz, skupljanje i druge radnje s opasnim tvarima
2. identifikaciju lokalnih resursa za pokrivanje nepokrivenih zadaća iz prethodne alineje, na temelju identificiranih vrsta rizika i proračuna razina opasnosti
3. utvrđivanje ekspertnog tima za provođenje stručne prosudbe mogućih posljedica izvanrednog događaja, te predlaganje mjera zaštite i spašavanja i tehničkih intervencija (u procesu odlučivanja na dispoziciji čelniku JLP(R)S i stožeru zaštite i spašavanja)
4. obveze pravne osobe u kojoj je došlo do nesreće, pregled sposobnosti
5. pregled pravnih osoba, redovnih službi i drugih potrebnih kapaciteta za provođenje aktivnosti na zaštiti od rizika i opasnosti ove vrste, s posebno utvrđenim zadaćama za svaku od operativnih snaga i sudionika zaštite i spašavanja (gašenje požara, reguliranje prometa i osiguranja za vrijeme intervencija, pregled raspoloživih sredstava i mogućih lokacija za dekontaminaciju stanovništva, životinja i materijalnih dobara, organizaciju i mogućnosti pružanja prve medicinske pomoći, organizaciju veterinarske pomoći i animalne asanacije, pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti, specijalizirane jedinice ovlaštenih pravnih i fizičkih osoba, organizacija sklanjanja, evakuacije i zbrinjavanja ugroženog stanovništva)
6. pregled prometnica po kojima je dozvoljen prijevoz opasnih tvari
7. popis morskih luka i luka na unutarnjim vodama u kojima se obavlja ukrcaj/iskrcaj opasnih tvari
8. organizaciju spašavanja materijalnih dobara i okoliša (pravne osobe, redovne službe i djelatnosti, obveze drugih operativnih snaga i sudionika zaštite i spašavanja, kao i provođenje mjera osobne i uzajamne zaštite te djelovanje po mjerama civilne zaštite iz Plana civilne zaštite)
9. analizu postojećih Operativnih planova pravnih osoba iz članka 2. stavaka 5. i 6. ovog Pravilnika i usklađenosti tih planova s odredbama ovog članka
10. uspostavu postupka za periodičko testiranje, analizu i reviziju Plana u cijelosti, ali i posebno s naglaskom na dio Plana iz ovog članka, planove organiziranja vježbe i provjera spremnosti, uspostavljanja veza, obavješćivanja te ostalih aktivnosti iz dijela Plana iz ovog članka
11. ustrojavanje operativnog dežurstva, prijema i prijenosa informacija, pozivanja osoba, obavješćivanja i uzbunjivanja za potrebe provođenja dijela Plana iz ovog članka
12. upoznavanje stanovništva s postupcima u slučaju primjene dijela Plana iz ovog članka kojim je uređeno djelovanje u slučaju tehničko – tehnološke nesreće s opasnim tvarima u postrojenjima u kojima se obavlja proizvodnja, skladištenje,

prerada, rukovanje, prijevoz, skupljanje i druge radnje s opasnim tvarima i u prometu

13. plan izvješćivanja javnosti o nastanku izvanrednog događaja i poduzetim mjerama

14. financiranje provedbe aktivnosti dijela Plana iz ovog članka (u županijskom proračunu, proračunu Grada Zagreba i proračunima jedinica lokalne samouprave, te iz drugih izvora u skladu sa zakonom; sve pravne i fizičke osobe koje prouzroče izvanredni događaj odgovaraju za nastanak štete u skladu sa zakonom i dužne su podmiriti sve troškove mjera intervencije i sanacije, te troškove pravične naknade štete u skladu sa zakonom, ali do podmirivanja troškova prema prethodnom principu ili ako je počinitelj nepoznat, radi potrebe žurnog djelovanja intervencije će se financirati prvenstveno iz Državnog proračuna, odnosno proračuna županija, Grada Zagreba i jedinica lokalne samouprave).

(2) Dijelovi Planova u kojima se razrađuje djelovanje operativnih snaga i sudionika zaštite i spašavanja na području nadležnosti svake JLP(R)S u tehničko – tehnološke nesreće s opasnim tvarima temelje se na podacima iz Operativnih planova pravnih i fizičkih osoba.

Članak 28.

Zaštita i spašavanje od nuklearnih i radioloških nesreća, sadrži:

1. organizaciju provođenja obveza iz Uredbe o mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja te intervencija u slučaju izvanrednog događaja (»Narodne novine«, br. 102/2012), propisa i SOP-ova donesenih na temelju Uredbe te Plana zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 96/2010)
2. zadaće snaga civilne zaštite za RKBN zaštitu, na svim razinama (razrađuje se Planom civilne zaštite) s pregledom timova za RKBN zaštitu, namjenske opreme i sredstava
3. zadaće ostalih operativnih snaga zaštite i spašavanja i način uzbunjivanja i obavješćivanja stanovnika o opasnostima
4. lokacije i resursi za dekontaminaciju ljudi, životinja i materijalnih dobara
5. organizaciju upoznavanja građana o preventivnim mjerama, osobnoj i uzajamnoj zaštiti, nastaloj opasnosti i o postupanju (pregled nositelja po zadacima)
6. organizaciju provođenja zaklanjanja, evakuacije i zbrinjavanja (razrađuje se Planom civilne zaštite)
7. organizaciju i mogućnost pružanja prve medicinske pomoći (utvrđivanje zadaća nositeljima).

Članak 29.

Zaštita i spašavanje od epidemija, epizootija i sanitarnih opasnosti, nesreća na odlagalištima otpada te asanacija, sadrži:

1. organizaciju preventivnih mjera za slučajeve epidemija, pandemija, bioloških, kemijskih i radioloških incidenata, nesreća s velikim brojem stradalih, epizootija, biljnih bolesti (dio su redovnih poslova nadležnih službi – Ministarstva zdravlja, epidemioloških, veterinarskih i agrarnih, koje u provođenju mjera, pored vlastitih resursa koriste i resurse sustava zaštite i spašavanja)

2. organizaciju provođenja kurativnih mjera u slučajevima epidemija, epizootija i biljnih bolesti za provođenje kojih su isključivo odgovorna tijela u sastavu kojih djeluju nadležne službe – epidemiološke, veterinarske i agrarne (s utvrđenim zadaćama nositelja)

3. organizacija sudjelovanja – uključivanja dodatnih operativnih snaga i nositelja u provođenje mjera naloženih od strane nadležnih službi, kao što su: cijepljenja, karantene, posebne mjere u socijalnim kontaktima, ograničenja ili zabrane kretanja životinja i prometa životinja, zabrana održavanja stočnih sajмова i izložbi, zabrana ispaše, kupanja i napajanja životinja na rijekama i potocima, zabrana klanja, provođenje dezinfekcije osoba koje su bile u dodiru sa zaraženim životinjama, dezinfekcije i deratizacije prostora i objekata za smještaj stoke i preradu i čuvanje bilja, zabrana uzgoja pojedinih vrsta bilja za određeno vrijeme i na određenom području, zabrana stavljanja u promet kontaminiranog bilja i biljnih proizvoda te sterilizacija predmeta koji su bili u dodiru sa uzročnikom zarazne bolesti, uništavanje zaraženog bilja i dr. (te utvrđivanje zadaća nositeljima)

4. organizacija provođenja asanacije s pregledom pravnih osoba koje mogu osigurati snage i sredstva za asanaciju, pregledom medicinskih pravnih osoba s licencom za identifikaciju leševa i koordinaciju aktivnosti na asanaciji, pregledom lokacija za prikupljanje i neškodljivo uklanjanje štetnih i pokvarenih organskih tvari, popisom pravnih osoba koje obavljaju dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju, pregledom pravnih osoba, redovnih službi i djelatnosti koje se uključuju u provedbu asanacije na razini JLP(R)S i dr. te utvrđivanje zadaća nositeljima. Potrebno je odvojiti humanu od animalne asanacije. Humana asanacija uključuje identifikaciju koju provodi policija te privremeni ukop, ukoliko je to nužno (veliki broj žrtava, ekstremno visoke temperature i sl.). Animalnu asanaciju odijeliti na postupanje sa živim životinjama, životinjskim leševima i hranom životinjskog podrijetla.

Članak 30.

(1) Nositelji planiranja tijekom razrade pojedinih mjera zaštite i spašavanja, pozvat će se na organizacijska i druga rješenja koja se odnose na provođenje mjera civilne zaštite iz Plana civilne zaštite.

(2) Temeljni plan za provođenje zaštite i spašavanja od poplava i proloma hidroakumulacijskih brana na razini Republike Hrvatske je Državni plan obrane od poplava. Pored mjera utvrđenih Državnim planom obrane od poplava, planiranjem ove mjere zaštite i spašavanja utvrđuju se obveze drugih snaga i njihovo uvezivanje u jedinstveni sustav obrane od poplava na određenom području.

(3) Provođenje zaštite od tehničko tehnoloških nesreća s opasnim tvarima u prometu razrađuje se na temelju odredbi Zakona o prijevozu opasnih tvari. Temeljni planovi za postupanje u provođenju zaštite od tehničko tehnoloških nesreća s opasnim tvarima u prometu su Planovi JLP(R)S, Plan intervencija kod iznenadnog onečišćavanja mora u Republici Hrvatskoj i Državni plan zaštite voda. Pored mjera utvrđenih navedenim planovima, ovom mjerom zaštite i spašavanja utvrđuju se obveze drugih pravnih osoba i redovnih službi i djelatnosti te njihovo uvezivanje u jedinstveni sustav zaštite i spašavanja u Republici Hrvatskoj.

(4) Nositelj provođenja mjera zaštite od nuklearnih i radioloških nesreća u slučaju izvanrednih događaja I. i II. kategorije ugroze je Državna uprava, a u slučaju izvanrednih događaja III., IV. i V. kategorije ugroze je Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost (DZRNS). Na temelju odredbi Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti («Narodne novine», br. 28/10), Zakona o zaštiti i spašavanju, Uredbe o

mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja te intervencija u slučaju izvanrednog događaja i međunarodnih konvencija (Konvencija o ranom izvješćivanju o nuklearnoj nesreći, Konvencija o pružanju pomoći u slučaju nuklearne nesreće ili radijacijske opasnosti i Konvencija o nuklearnoj sigurnosti) DZRNS osigurava stručnu pomoć Državnoj upravi, drugim sudionicima zaštite i spašavanja i operativnim snagama zaštite i spašavanja u slučaju nesreće na izvorima ionizirajućeg zračenja te daje prijedloge hitnih i dugoročnih zaštitnih mjera.

Članak 31.

(1) Grafički dio Plana na razini Republike Hrvatske izrađuje se u geografsko informacijskom sustavu (GIS-u), digitaliziranim kartama i podlogama s korisničkim podacima o prostornim sadržajima i sveukupnoj infrastrukturi i izvorima mogućih rizika koji se pod nepovoljnim uvjetima mogu pretvoriti u katastrofu i veliku nesreću te se ujedno mogu koristiti za izradu potrebnih analiza, simulacija i procjena kao i za potrebe koordiniranja djelovanja operativnih snaga zaštite i spašavanja u svim izvanrednim događajima kategorije katastrofe i velike nesreće.

(2) Grafički dio Plana JLP(R)S može se, osim na način utvrđen stavkom 1. ovog članka, izrađivati i na druge načine (digitaliziranim kartama, prostornim planovima i drugim prigodnim kartografskim medijima dostupnim na Internetu), a mora sadržavati sljedeće podatke:

1. prikaz magistralnih putova, željezničkih pruga i vodotoka na kojima se obavlja prijevoz opasnih tvari
2. mreže prometne, energetske, vodoopskrbne, kanalizacijske, telekomunikacijske i dr. infrastrukture
3. prikaz potencijalnih izvora rizika za nastanak katastrofe i velike nesreće
4. razmještaj operativnih snaga, skladišta ili lokacija opreme za zaštitu i spašavanje, s kapacitetima
5. oznake pristupnih putova za intervenciju, osnovnih i alternativnih
6. mjesta zdravstvenog zbrinjavanja povrijeđenih i bolesnih osoba
7. mjesta zbrinjavanja i smještaja ugroženih ljudi, životinja i materijalnih dobara (temeljna i pričuvna)
8. objekte za sklanjanje
9. pravce s kapacitetima za evakuaciju
10. mjesta (građevine, objekte, infrastrukturu) za zbrinjavanje
11. lokacije postrojenja u kojima se manipulira s opasnim tvarima, proizvodnih i skladišnih kapaciteta
12. lokacije opasnih izvora ionizirajućeg zračenja
13. mjesta za ukop poginulih ljudi
14. mjesta za ukop uginulih životinja i odlagališta namirnica nepodobnih za konzumaciju

15. ostale podatke bitne za postupanje po Planovima, koordinaciju operativnih snaga i rad čelnika JLP(R)S i stožera zaštite i spašavanja.

Članak 32.

(1) Pored mjera zaštite i spašavanja iz članka 23. ovog Pravilnika razrađivat će se i djelovanje JLP(R)S u slučaju nastanka velikih požara urbanog i otvorenog prostora, posebno po pitanjima:

- provođenja evakuacije ugroženih (sukladno procjeni vatrogasnog zapovjednika)
- zbrinjavanja evakuiranih (sukladno Planu civilne zaštite).

(2) Planiranje i sudjelovanje vatrogasnih snaga (javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi) u provođenju mjera zaštite i spašavanja načelno se planira Planovima županija, Grada Zagreba, gradova i općina, a u potpunosti razrađuje posebnim planovima sukladno posebnim propisima i standardnim operativnim postupcima operativnih snaga zaštite i spašavanja u katastrofama i velikim nesrećama.

(3) Planiranje i sudjelovanje Državnih intervencijskih postrojbi civilne zaštite, Državnih vatrogasnih intervencijskih postrojbi provodi i organizira Državna uprava.

IV. OPERATIVNI PLAN

Članak 33.

(1) Operativnim planom zaštite i spašavanja pravnih osoba iz članka 2. stavka 5. ovog Pravilnika kojima su Planovima određene razine utvrđene obveze – zadaće na području zaštite i spašavanja, razrađuje se tko će provesti zadaće, kada – prije, za vrijeme ili neposredno nakon velike nesreće, s kojim resursima te tko je odgovoran. Operativni plan sastoji se osobito od:

1. uvodnog dijela, s opisom od kojeg je tijela dobivena te sadržaja zadaće
2. odgovornosti i ovlasti, organizacijskih odnosa i načina koordiniranja provođenja zadaća
3. potrebnog osoblja, opreme, objekata i drugih resursa
4. specifičnostima vezanim uz prilagođavanja kontinuiteta poslovanja zahtjevima zadaće
5. koncepta provođenja zadaće s uputama i provođenjem nadzora
6. komunikacijskih rješenja, suradnje i izvješćivanja
7. priloga (npr.: odluke o usvajanju i reviziji, sheme, tabele, proračuni, adresari, popisi, procedure, veza s drugim planovima).

(2) Operativni plan zaštite i spašavanja pravnih osoba iz članka 2. stavka 5. (osim pravnih osoba iz stavka 1. ovog članka), stavka 6. i stavka 7. ovog Pravilnika sastoji se od:

1. popisa opasnih tvari, maksimalno očekivanih količina opasnih tvari na lokaciji, opisa lokacije i okruženja, popis mogućih izvora opasnosti, procjena mogućih uzroka i opasnosti od izvanrednog događaja

2. preventivnih mjera za sprječavanje izvanrednog događaja uključujući obavezno izvješćivanje
3. organizacije provođenja operativnih mjera u slučaju izvanrednog događaja na temelju identifikacije i izračuna vrste rizika i razina opasnosti iz Procjene iz članka 11. ovog Pravilnika
4. pregleda odgovornih osoba i potrebnih stručnih djelatnika za provođenje potrebnih operativnih mjera zaštite i spašavanja, s kratkim uputama odgovornim osobama o angažiranju vlastitih kapaciteta kao i načinu ostvarivanja suradnje sa stožerom zaštite i spašavanja i drugim sudionicima u jedinstvenom sustavu zaštite i spašavanja na području JLP(R)S
5. plana sudjelovanja drugih fizičkih i pravnih osoba na temelju ugovora u provođenju operativnih mjera zaštite i spašavanja tijekom intervencija (prema potrebi)
6. načina zbrinjavanja opasnih tvari iz medija i sanacije okoliša
7. programa osposobljavanja za primjenu Operativnog plana
8. programa održavanja vježbi (najmanje jedanput godišnje)
9. informiranja odgovornih čelnika JLP(R)S i javnosti o slučajevima izvanrednih događaja kod kojih posljedice izlaze izvan postrojenja pravne ili fizičke osobe
10. načina komuniciranja sa stožerom zaštite i spašavanja JLP(R)S odgovarajuće razine
11. razrade provođenja zadaće iz plana zaštite i spašavanja određene razine
12. priprema za postupanje po informacijama upozorenja
13. priloga (npr.: odluke o usvajanju i reviziji, sheme, tabele, proračuni, adresari, popisi, procedure, veza s drugim planovima).

Članak 34.

Pravne osobe dužne su JLP(R)S za potrebe izrade Planova dostaviti relevantne podatke iz Procjene (iz članka 10. ovog Pravilnika) i Operativnog plana (iz članka 33. ovog Pravilnika) i/ili neposredno sudjelovati u postupku izrade Planova.

Članak 35.

Unutarnji plan operatera iz članka 2. stavka 10. ovog Pravilnika, pored dijelova koje propisuje središnje tijelo državne uprave za zaštitu okoliša, sadrži i podatke o sudjelovanju u zaštiti i spašavanju na razini JLP(R)S u slučajevima kada se posljedice akcidenta na postrojenju prošire izvan područja postrojenja operatera, s pregledom vlastitih snaga i sredstava za ostvarivanje Vanjskog plana.

V. PLAN CIVILNE ZAŠTITE

Članak 36.

(1) Plan civilne zaštite je dio Plana JLP(R)S koji se sastoji od ustroja civilne zaštite, popune obveznicima i materijalno – tehničkim sredstvima i mobilizacije, a sadrži i sljedeće mjere civilne zaštite:

a) Sklanjanje, koje sadrži:

- pregled skloništa po vrsti i kapacitetu
- preglede podrumskih i drugih objekata pogodnih za sklanjanje (osim u velikim gradovima u kojima te podatke nije moguće detaljno iskazati)
- lokacije skloništa
- naputak o organizaciji sklanjanja i boravka u skloništu
- organizacija sklanjanja (uloge voditelja skloništa, povjerenika civilne zaštite, postrojbi civilne zaštite, zapovjedništava civilne zaštite i dr.

b) Evakuaciju, koja sadrži:

- pregled kapaciteta i standardnih operativnih postupaka
- organizacija i operativne snage za provođenje ove mjere
- pregled osoba koje podliježu evakuaciji po kategorijama (djeca, stari i nemoćni) i broju
- pregled mjesta prikupljanja i prihvata
- pregled pravaca i prometnica za evakuaciju
- zdravstveno i druga osiguranja
- pregled prometnih sredstava po vrsti i kapacitetu, tko ih osigurava, pregled lokacija zdravstvenih ustanova, škola, domova
- organizaciju veterinarske evakuacije – evakuacija životinja i namirnica životinjskog porijekla s pregledom farmi i kapacitetima, pregledom pravnih osoba koje posjeduju objekte ili pričuvne objekte sa stočnom hranom te lokacije istih, pregledom vlasnika prijevoznih sredstava za evakuaciju životinja, pregledom snaga civilne zaštite koje se mogu uključiti u provedbu ove mjere na razini lokalne samouprave i dr.

c) Zbrinjavanje, koje sadrži:

- pregled nositelja, kapaciteta, zadaća po nositeljima i standardnih operativnih postupaka
- organizaciju i operativne snage za provođenje ove mjere
- prikaz mjesta i lokacija prihvata s odgovarajućim pregledima
- pregled lokacija za podizanje šatorskih i drugih privremenih naselja, kapacitet i sadržaji
- pregled lokacija, vrsta i kapaciteta za smještaj u čvrstim objektima
- mogućnosti smještaja u objektima privatnih osoba, postupak smještaja
- zadaće ekipa za prihvata i zbrinjavanje
- izvori i organizacija osiguranja prehrane, vode za piće i sanitarnih potreba

- organizaciju pružanja prve medicinske, socijalne pomoći i psihološke pomoći (zadaje po nositeljima)
- pregled humanitarnih i drugih organizacija koje pomažu u zbrinjavanju i njihove zadaje
- veterinarsko zbrinjavanje – pregled pravnih osoba za preradu mesa, klaonica, skladišta, hladnjača i njihove zadaje i dr.

(2) »Mobilizacija« u kontekstu planskih pripremnih aktivnosti za djelovanje operativnih snaga zaštite i spašavanja, kojih je civilna zaštita sastavni dio (definirana je Zakonom o zaštiti i spašavanju i razrađena odredbama Pravilnika o mobilizaciji i djelovanju operativnih snaga zaštite i spašavanja (»Narodne novine«, br. 40/08 i 44/08) i Planom zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 96/10).

Na temelju prethodno navedenih dokumenata, JLP(R)S u Planovima civilne zaštite utvrđuju mjesta prikupljanja (mogu se nazivati i mobilizacijskim zborištima) raspoređenih obveznika u postrojbe civilne zaštite. Najprikladnije lokacije za mjesta prikupljanja mogu biti skladišta u kojima se čuvaju oprema i sredstva za djelovanje postrojbe, uz zadovoljavanje drugih nužnih standarda za tu namjenu (npr. prikladno mjesto za postrojavanje i manipulaciju opremom i sredstvima, adekvatnu prostoriju za vođenje evidencije o odazivu i druge administrativne poslove s fiksnim telefonskim priključkom, održavanje sastanka sa zapovjednikom tima u svezi dodjele zadaća, mjesta za parkiranje vozila obveznika i sl.).

Iz razloga što se postrojbe civilne zaštite mobiliziraju, za razliku od nekih drugih operativnih snaga zaštite i spašavanja koje se aktiviraju, izabrana lokacija mobilizacijskog zborišta treba ispunjavati i druge uvjete koji će olakšati, bilo kontinuirano ili s prekidima, djelovanje postrojbe, logističku potporu, nadopunjavanje opreme, prihvata dodatnih snaga koje mogu biti upućene kao pomoć JLP(R)S u velikoj nesreći i katastrofi, do demobilizacije, sukladno lokalnim mogućnostima.

(3) Izradom i primjenom mobilizacijskog plana ostvaruju se sljedeći ciljevi snaga civilne zaštite:

1. definirati organizacijsku strukturu (popis ljudstva, kontakata, mob. zborišta, vremena trajanja, opreme i dr.) i operativne smjernice (sigurnost, nadležnosti, informacije o velikoj nesreći, vremenska prognoza, obuka, vježbe, logistička potpora – hrana, pitka voda, financijske naknade i troškovi djelovanja snaga, karte, GIS, transport, upravljanje prometom, komunikacije, informiranje javnosti i dr.) za učinkovito provođenje mobilizacije snaga civilne zaštite
2. osigurati učinkovite komunikacije između zapovjedništava civilne zaštite, operativnih snaga civilne zaštite i drugih operativnih snaga zaštite i spašavanja za vrijeme priprema i provođenja mobilizacije, djelovanja do demobilizacije
3. pripremiti se za postupanje po Planu JLP(R)S
4. učinkovito surađivati i koordinirati napore s drugim operativnim snagama zaštite i spašavanja
5. združivati i koordinirati osoblje, materijalno-tehnička sredstva i opremu
6. pripremiti demobilizaciju, povrat ljudstva i opreme, izrada izvješća i analiza za

potrebe unaprjeđivanja budućeg djelovanja.

VI. VANJSKI PLAN

Članak 37.

(1) Vanjski plan izrađuje županija i Grad Zagreb na temelju odluke ravnatelja Državne uprave za svako postrojenje za koje je, prema odredbama Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, operater dužan izraditi izvješće o sigurnosti.

(2) Vanjski plan izrađuje se i za industrijsku zonu u kojoj je temeljem akta središnjeg tijela državne uprave za zaštitu okoliša utvrđena mogućnost nastajanja domino efekta, odnosno povećan rizik od njegovog nastajanja:

– uslijed nesreće na postrojenju nižeg razreda obveznika Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (s malim količinama opasnih tvari), a čije se posljedice mogu prenijeti na druga postrojenja u blizini i izazvati učinke identične ili veće od onih koji mogu nastati u slučaju velike nesreće na postrojenju ili

– uslijed velike nesreće u postrojenju koja može izazvati domino efekt na postrojenjima u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari u radijusu unutarnjim planom operatera procijenjenog dosega posljedica velike nesreće.

(3) Vanjski plan izrađuje se na temelju Procjene županije i Grada Zagreba, unutarnjeg plana operatera kao i dodatnih informacija operatera za područje koje može biti zahvaćeno učincima nesreće u postrojenju.

Članak 38.

(1) Nositelj izrade Vanjskog plana je župan i gradonačelnik Grada Zagreba.

(2) Za izradu Vanjskog plana, nositelj je dužan osnovati stručno povjerenstvo.

(3) U sastav stručnog povjerenstva župan i gradonačelnik Grada Zagreba obvezni su uključiti predstavnike operatera i jedinice lokalne samouprave na čijem se području mogu manifestirati posljedice velike nesreće na postrojenju za koje se Vanjski plan izrađuje te stručnjake iz područja kemije, kemijske tehnologije, strojarstva, elektrotehnike, prostornog planiranja, vatrogastva, zaštite od požara, civilne zaštite i prema potrebi, stručnjake iz drugih područja.

(4) Nositelj izrade Vanjskog plana može, sukladno odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju, angažirati ovlaštenika radi izrade Vanjskog plana.

Članak 39.

Vanjskim planom utvrđuju se:

1. vrste opasnosti i rizika te uvjeti u okolišu koji izravno mogu utjecati na učinke opasnih tvari ispuštenih u velikoj nesreći u postrojenju

2. postupci i mjere za prevenciju posljedica velike nesreće štetnih za okoliš, ljude i materijalna dobra

3. postupci i mjere za ublažavanje i uklanjanje neposrednih posljedica štetnih za ljude, okoliš i materijalna dobra

4. sudionici, snage i materijalno-tehnička sredstva za provedbu mjera zaštite i spašavanja
5. nadležnosti i odgovornost za provedbu te način usuglašavanja s interventnim mjerama koje se provode na temelju zakona
6. prenošenja potrebnih informacija javnosti i zainteresiranoj javnosti (stanovništvu, službama, vlastima)
7. osiguranja obnove i čišćenja okoliša nakon velike nesreće.

Članak 40.

Vanjski plan obvezatno treba sadržavati:

1. Sastav radne skupine koja ga izrađuje
2. Pregled osoba odgovornih za provedbu Vanjskog plana na razini županije, jedinica lokalne samouprave i operatera
3. Podatke o operateru i postrojenju za koje se Vanjski plan izrađuje:
 - 3.1. Opći podaci: Naziv operatera, sjedište, odgovorna osoba
Naziv postrojenja, sjedište, odgovorna osoba
Osoba u postrojenju odgovorna za suradnju s JLP(R)S
 - 3.2. Opis lokacije postrojenja
 - 3.2.1. Koordinate i geografska širina i dužina, nadmorska visina i visinski odnosi prostornih dijelova na području Vanjskog plana koji mogu biti ugroženi:
 - na ulazu u postrojenje
 - na kritičnim dijelovima postrojenja/pogona/instalacijama, odnosno na svim njegovim dijelovima koji su, prema scenariju najgoreg slučaja i scenariju najvjerojatnijeg slučaja označene kao moguće lokacije nastanka velike nesreće koja uključuje opasne tvari (npr. spremnik, sustav/instalacija za pretakanje, ventili i sl.)
 - 3.2.2. meteorološke, geološke i hidrografske pokazatelje
 - 3.2.3. kratak opis djelatnosti i aktivnosti u postrojenju
 - 3.2.4. podatke o opasnim tvarima u postrojenju:
 - vrste tvari
 - količine tvari
 - smještaj, čuvanje (podzemni spremnik, nadzemni spremnik, ostalo)
 - 3.2.5. snage operatera za regiranje u slučaju velike nesreće u postrojenju
 - 3.2.6. sustav i postupak operatera za rano obavješćivanje i uzbunjivanje s konkretnim podacima o odgovornim osobama i načinu komunikacije sa županijskim centrom 112 u posebnoj prilogu Vanjskog plana

3.2.7. obveze operatera u obavješćivanju javnosti o zaštitnim mjerama i ponašanju u slučaju nesreće, koje se moraju provoditi bez posebnih zahtjeva, a informacije moraju biti stalno dostupne javnosti

4. Analizu i procjenu rizika.

4.1. Opis – scenariji mogućih izvanrednih događaja, opasne tvari uključene u njih i opasne tvari koje kao produkti reakcije mogu nastati ili biti ispuštene u okoliš, njihove kemijske i fizikalne karakteristike te mogući parametri njihova širenja, ovisno o meteorološkim, klimatološkim i geografskim uvjetima s prijedlogom konkretnih mjera za otklanjanje posljedica unutar postrojenja i u području Vanjskog plana.

4.2. U procjenjivanju se moraju obuhvatiti svi sadržaji koji postoje u području Vanjskog plana, s očekivanim podacima o broju osoba koje bi trebalo evakuirati kako bi se spriječilo njihovo izlaganje utjecajima opasnih tvari kao i broj kuća – građevina iz kojih se evakuacija preporuča, procjena broja članova zajednice koji bi se trebali zakloniti na mjestu na kojem su se zatekli u vrijeme nesreće, odnosno članova zajednice kojima je naređeno da ostanu unutar svojih prebivališta ili mjesta rada kako bi se spriječilo izlaganje učincima nesreće u postrojenju (ovisno o predloženim mjerama koje treba provesti u određenoj situaciji).

4.3. Sastavni dio procjene rizika su informacije/podatci o geografskom smještaju postrojenja, karakteristikama područja Vanjskog plana i šireg područja te podatci o stanovništvu, stambenim, poslovnim i drugim građevinama te elementima prirodnog okoliša unutar područja Vanjskog plana. Prethodno navedeni podatci prikazuju se na kartama i/ili GIS aplikacijama.

4.4. Scenarijima za izradu Vanjskog plana razrađuju se vremenski uvjeti u kojem događaj može nastati, što je važno za modeliranje učinaka nesreće, dok je za stvarnu situaciju, po mogućnosti, nužno uključiti meteorološku stanicu na mjestu događaja. Ukoliko meteorološke stanice nema na mjestu događaja potrebno je predvidjeti korištenje podataka iz stanice najbliže mjestu nesreće i to: smjera i brzine vjetera, temperature zraka, klase atmosferske stabilnosti u ovisnosti o atmosferskim turbulencijama i podatke o oborinama – tuča, magla, kiša, susnežica ili snijeg.

4.5. Uvijek treba procjenjivati maksimalne količine – kapacitete spremnika s opasnim tvarima kao i kapacitete transfer cjevovoda i proizvodnih postrojenja u postrojenju.

4.6. Analiza rizika mora obuhvatiti očekivane materijalne štete u području Vanjskog plana, stupnjevano na štete koje se očekuju trenutno, srednjoročno ili štete koje se mogu pojaviti u dugoročnom razdoblju i zahtijevaju sredstva za sanaciju.

4.7. Podaci kao što su broj i vrste uginulih životinja, štete na usjevima, stupanj defolijacije, kontaminacija vode, štete u nacionalnim parkovima, parkovima prirode i šumskim rezervatima, spomen područjima, spomenicima i svetištima te staništima divljih životinja također moraju biti dio analize rizika. Sva ta područja ucrtavaju se na kartama i/ili GIS aplikacijama.

4.8. Analiza mogućih posljedica radi se za ispuštanje ukupnog sadržaja najvećeg spremnika u postrojenju do krajnje točke zone unutar koje se mogu očekivati utjecaji na ljude. Kretanje kontaminiranog oblaka s koncentracijama i vremenskom dinamikom širenja po zonama zahvaćenosti proračunava se matematičkim modelima uz korištenje GIS aplikacija i ucrtava na kartama.

5. Područje Vanjskog plana:

Područje vanjskog plana utvrđuje se na temelju analize rizika operatera i predstavlja područje izvan područja postrojenja (»izvan ograde«), unutar kojeg postoji mogućnost nastanka posljedica po život i zdravlje ljudi te štetnih posljedica po okoliš i materijalna dobra. Područje Vanjskog plana, odnosno područja utjecaja/učinaka nesreće definiraju se kružnicama oko postrojenja za koje se izrađuje, sukladno analizi rizika i procijenjenih posljedica velike nesreće. Vanjski plan mora se izrađivati na načelu primjene krajnje točke doseg za svaku opasnu tvar prema najgorem mogućem scenariju i alternativnim scenarijima njihovog ispuštanja u medij.

6. Operativno postupanje:

6.1. Planom se izrađuju rješenja za očekivani razvoj izvanrednog događaja u postrojenju koji može rezultirati smrtnim posljedicama i ozljedama članova zajednice ili štetama po okoliš do kojih može doći uslijed izravne izloženosti otrovnim koncentracijama, toplinskom zračenju ili visokim zračnim pritiscima u slučaju eksplozija u postrojenju. Analizom rizika iz točke 5. ovog članka prikazuju se posljedice nesreća na postrojenju po zdravlje i živote ljudi, imovinu i okoliš u razdoblju od najmanje pet godina prije izrade Vanjskog plana (navode se vrste i količine ispuštenih otrovnih tvari (npr. zapaljive smjese, plin ili ukapljeni plin-tekući s naknadnim isparavanjem) te način manifestiranja – vatra, eksplozija, nekontrolirane kemijske reakcije koje stvaraju štetne proizvode ili nuspojave).

6.2. Planom se utvrđuju aktivnosti, sudionici, vrste i načini institucionalnog i vaninstitucionalnog odgovora te obnova u procesu rješavanja utjecaja slučajnog ispuštanja opasnih tvari što će ovisiti o vrsti tvari (kontaminacija, oblak pare, vatra ili eksplozija) i trebaju sadržavati aktivnosti kao:

6.2.1. imena i pozicije osoba ovlaštenih za primjenu žurnih procedura i osoba koje su ovlaštene za koordiniranje aktivnosti prema Vanjskom planu

6.2.2. djelovanje sustava ranog upozoravanja o nesreći, sustava javnog uzbunjivanja i načina obavješćivanja ljudi o nesreći na području Vanjskog plana

6.2.3. preporučene mjere osobne i uzajamne zaštite za zaštitu stanovništva na ugroženom području i mjere za pružanje pomoći i ublažavanje posljedica na području Vanjskog plana koje se moraju žurno poduzeti:

– RKBN detekcija

– gašenje požara

– sklanjanje/zaklanjanje

– hermetizacija

– evakuacija ljudi i životinja

– zbrinjavanje

– medicinska pomoć i skrb

– dekontaminacija stambenih i poslovnih objekata, javnih prostora, poljoprivrednih i drugih površina

– prikupljanje i zbrinjavanje uginulih životinja i kontaminiranog biljnog pokrova

– obrada, odlaganje i zbrinjavanje kontaminiranog zemljišta

- osiguravanje vodoopskrbe na ugroženom području, te isključivanje opskrbe pitkom vodom ako je sustav ugrožen
- asanacija (humana te asanacija prostora) uključujući zamjenu oštećenog raslinja
- izolacija i zabrana pristupa neovlaštenim osobama na pojedine dijelove područja Vanjskog plana zbog onečišćenja povezanim sa slučajnim ispuštanjem opasnih tvari u medij.

6.3. Snage i sredstva za zaštitu i spašavanje:

6.3.1. koordinacija i zapovijedanje aktivnostima sustava zaštite i spašavanja na lokalnoj razini, koordinacija sa snagama operatera i drugim sudionicima, koordiniranje sredstava nužnih za provedbu Vanjskog plana:

- stožeri zaštite i spašavanja
- zapovjedništva civilne zaštite
- zapovjednici na lokacijama

Shema koordinacije i zapovijedanja s tabelarnim prikazom odgovornih osoba (ime, prezime, institucija, adresa, dužnost/funkcija, telefon, GSM, e-mail) pregledno se prikazuju u posebnom prilogu Vanjskog plana.

6.3.2. postrojbe/timovi i materijalno-tehnička sredstva zaštite i spašavanja:

- pregled operativnih snaga za zaštitu i spašavanje JLP(R)S namijenjenih spašavanju ugroženog stanovništva za djelovanje u području primjene Vanjskog plana
- postrojbe/timovi i materijalno-tehnička sredstva civilne zaštite
- postrojbe/timovi i materijalno-tehnička sredstva pravnih osoba
- vatrogasne postrojbe (JVP, DVD)
- druge operativne snage zaštite i spašavanja
- pregled snaga koje JLP(R)S stavlja na raspolaganje operater za smanjenje posljedica velike nesreće na postrojenju.

Tabelarni prikaz timova (naziv tima, imena i osobni podaci, položaj/funkcija odgovornih osoba prikazuju se pregledno u posebnom prilogu Vanjskog plana.

6.4. Aktiviranje i provedba aktivnosti:

6.4.1. postupak i osobe odgovorne za aktiviranje Vanjskog plana

6.4.2. mobilizacija i aktiviranje snaga i materijalno-tehničkih sredstava

6.5. Područja i kapaciteti za privremeni smještaj i zbrinjavanje evakuiranog stanovništva. Osobe odgovorne za privremeni smještaj i zbrinjavanje. Područja, građevine i drugi podatci prikazuju se u odgovarajućem tabelarnom pregledu i na karti i predstavljaju poseban prilog Vanjskog plana.

7. Obavješćivanje:

- odgovorne osobe u JLP(R)S za uzbuđivanje i davanje informacija stanovništvu

- sredstva javnog informiranja (državna, regionalna/lokalna) putem kojih će nadležno tijelo davati stanovništvu obavijesti i upute o postupanju
- način izvješćivanja drugih država u slučaju velike nesreće s mogućim prekograničnim posljedicama.

Članak 41.

(1) Županija i Grad Zagreb dužni su obavijestiti stanovništvo koje može biti ugroženo o mogućim rizicima i opasnostima, posljedicama velike nesreće koja uključuje opasne tvari te aktivnostima na izradi Vanjskog plana.

(2) Županija i Grad Zagreb dužni su omogućiti javnosti uvid i sudjelovanje tijekom cijelog procesa izrade i donošenja Vanjskog plana. O prijedlogu Vanjskog plana nositelj je dužan pripremiti dodatne informacije o sadržaju, organizirati javnu raspravu te pozivati zainteresiranu i stručnu javnost da se uključi u izradu Vanjskog plana.

(3) Rok za davanje mišljenja, prijedloga i primjedbi na prijedlog Vanjskog plana ne može biti kraći od 30 dana.

(4) U obavješćivanju javnosti dužni su sudjelovati i čelnici JLP(R)S koje mogu biti zahvaćene negativnim učincima velike nesreće u postrojenju za koje se Vanjski plan izrađuje.

Članak 42.

Osim izlaganja Vanjskog plana na uvid javnosti, posebne – dodatne informacije u pravilu trebaju sadržavati:

1. naziv i adresu operatera
2. podatke o osobi, ime i prezime te s koje funkcije daje informacije
3. opće informacije o prirodi mogućih nesreća, uključujući učinke na stanovništvo i okoliš
4. informacije o generičkim nazivima opasnih tvari, klasifikaciji opasnosti i glavnim karakteristikama djelovanja radi kojih predstavljaju opasnost
5. informacije o žurnim mjerama zaštite koje se u slučaju nesreće planiraju poduzeti te o načinu izvješćivanja o izvanrednom događaju
6. potvrde o mjerama koje operater unaprijed planira i provodi na postrojenju kako bi se spriječilo istjecanje opasnih tvari, da je planirano angažiranje svih potrebnih žurnih službi i raspoloživih kapaciteta na umanjivanju učinaka nesreće
7. informacije za potrebe planiranja djelovanja operativnih snaga uključenih u spašavanje u slučaju velike nesreće koja uključuje opasne tvari
8. detalje o tome gdje se u slučaju nesreće mogu dobiti relevantne informacije o mjerama i postupcima za spašavanje.

Članak 43.

Nositelj izrade dužan je Vanjski plan objaviti u službenom glasilu i/ili na službenim internetskim stranicama županije.

Članak 44.

Nositelj izrade Vanjskog plana ne smije objaviti tekst, dijelove teksta i/ili podatke koje je operater označio stupnjem tajnosti, odnosno koji predstavljaju poslovnu tajnu operatera te je dužan s tako označenim tekstovima i podacima postupati sukladno s propisima o tajnosti podataka.

Članak 45.

(1) Nositelj izrade Vanjskog plana dužan je, u suradnji s operaterom i jedinicama lokalne samouprave koje mogu biti pogođene posljedicama izvanrednih događaja na postrojenjima, plan provjeravati i testirati najmanje jednom u tri godine te ga po potrebi mijenjati i dopunjavati.

(2) Nositelj izrade obvezan je Vanjski plan mijenjati i dopunjavati sukladno izmjenama u unutarnjem planu operatera.

(3) Informaciju o izmjenama unutarnjeg plana iz stavka 2. ovog članka nositelju će dostaviti operater.

(4) O izvršenim izmjenama u Vanjskom planu nositelj izrade dužan je izvijestiti Državnu upravu.

VII. OPERATIVNI PLAN DJELOVANJA DRŽAVNIH INTERVENCIJSKIH POSTROJBI CIVILNE ZAŠTITE

Članak 46.

(1) Operativni plan djelovanja Državnih intervencijskih postrojbi civilne zaštite dio je Plana Republike Hrvatske.

(2) Plan iz stavka 1. ovog članka sadrži:

1. osobni i materijalni ustroj postrojbi
2. strukturu, sastav i veličinu postrojbi
3. popunu, zapovijedanje, osposobljavanje, uvježbavanje, opremanje, mobilizaciju i djelovanje
4. vrijeme operativne gotovosti dijelova postrojbi i postrojbi u cijelosti
5. suradnju s drugim operativnim snagama zaštite i spašavanja
6. uporabu u Republici Hrvatskoj
7. uporabu izvan granica Republike Hrvatske
8. mobilnost i veze
9. osiguravanje materijalnih potreba tijekom uporabe
10. pomoćne dokumente, mape, informatičke programe i sl.

(3) Plan iz stavka 1. ovog članka izrađuje Državna uprava.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 47.

Državna uprava neće dati suglasnost i propisat će dodatne uvjete za dokumente prostornog uređenja koji nisu, sukladno propisima, parametrima iz Procjena i »izvatku pod nazivom zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja « iz članka 6. stavka 3. ovog Pravilnika, usklađeni između planiranih sadržaja u prostoru i propisanih preventivnih mjera zaštite, a posebice za građevine nizvodno od akumulacija u zahvatu poplavnog vala, na vodozaštitnim područjima, na klizištima, unutar zaštitnih zona od odlagališta otpada, lokacija postrojenja u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari u relevantnim propisanim količinama, skladišta eksplozivnih sredstava, energetske objekata, zaštitne infrastrukture obrane od poplava i u drugim slučajevima kada bi, sukladno Procjeni, sigurnost ljudi imovine i okoliša u pojedinim dijelovima prostora mogla biti ugrožena zbog identificiranih prirodnih i antropogenih opasnosti.

Članak 48.

(1) Državna uprava neće dati suglasnost na Procjene JLP(R)S ukoliko ne zadovoljavaju Zakonom o zaštiti i spašavanju i ovim Pravilnikom propisane uvjete i zahtjeve.

(2) Državna uprava će tražiti doradu i usklađivanje Planova, Operativnih planova, Vanjskih planova i Planova civilne zaštite do postizanja zahtijevane kvalitete sadržaja usklađenog s Procjenom i odredbama ovog Pravilnika.

Članak 49.

Odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na sadržaj Planova, Operativnih planova, Planova civilne zaštite, Vanjskih planova i Operativnog plana djelovanja Državnih intervencijskih postrojbi civilne zaštite, adekvatno se primjenjuju i kod uporabe operativnih snaga zaštite i spašavanja u otklanjanju posljedica od ratnih djelovanja i većih posljedica od terorizma na svim razinama za koje se ti planovi donose.

Članak 50.

(1) Nositelji izrade Planova, Operativnih planova, Planova civilne zaštite, Vanjskih planova i Operativnog plana djelovanja Državnih intervencijskih postrojbi civilne zaštite dužni su kontinuirano ili najmanje jedanput godišnje, sukladno promjenama u Procjeni ili metodološkim promjenama, provoditi njihovo usklađivanje i ažuriranje.

(2) Postupak ažuriranja planskih dokumenata na području zaštite i spašavanja iz stavka 1. ovog članka provodi se na dva načina:

1. redovno tekuće ažuriranje priloga i podataka iz sadržaja dokumenata koje, što se tiče procedure, ne implicira identičan postupak kao prilikom njihovog usvajanja, ali se o provedenom postupku vodi službena zabilješka

2. suštinske promjene u njihovom sadržaju, na temelju promjena u normativnom području, stanja u prostoru i povećanja urbane ranjivosti, koje zahtijevaju intervencije u drugim planskim dokumentima iste ili niže hijerarhijske razine i koje obuhvaćaju potrebu postupanja u postupku identičnom kao u postupku prilikom njihovog usvajanja.

Članak 51.

(1) Nositelji izrade Procjene, Planova, Operativnih planova, Planova civilne zaštite i

Operativnog plana djelovanja Državnih intervencijskih postrojbi civilne zaštite dužni su ih uskladiti s odredbama ovoga Pravilnika u roku od 6 mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Nositelj izrade Vanjskog plana dužan ga je izraditi u roku od 6 mjeseci od zaprimanja rješenja ravnatelja Državne uprave i svih potrebnih informacija za njegovu izradu.

(3) Nositelji izrade Planova su nadležnom područnom uredu za zaštitu i spašavanje dužni, u elektroničkom obliku, dostaviti važeće Planove koji su usvojeni prije stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Članak 52.

Identificiranje nacionalnih kritičnih infrastruktura, analiziranje rizika i izrada sigurnosnih planova provodi se na temelju Zakona o kritičnim infrastrukturama (»Narodne novine«, br. 56/13) i propisa donesenih na temelju navedenog Zakona.

Članak 53.

U Procjene, Planove, Operativne planove, Vanjske planove i Planove civilne zaštite izrađivači su dužni uvrstiti presliku akta o osnivanju radne skupine za izradu dokumenata (ako JLP(R)S samostalno izrađuju planske dokumente), odnosno akta Državne uprave o izdavanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova u području planiranja zaštite i spašavanja (ako se radi o ovlaštenim pravnim osobama), kao i preslike uvjerenja Državne uprave o osposobljenosti za rad na stručnim poslovima planiranja u području zaštite i spašavanja fizičkim osobama – stručnim djelatnicima koji su radili na planskim dokumentima zaštite i spašavanja.

Članak 54.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaju važiti Pravilnik o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (»Narodne novine«, br. 38/08 i 118/12) i Uputa o izradi i sadržaju vanjskog plana zaštite i spašavanja u slučaju velike nesreće koja uključuje opasne tvari, klasa: 011-02/12-02/07, urbroj: 543-01-08-01-12-8 od 21. rujna 2012. godine.

Članak 55.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 012-02/14-03/01

Urbroj: 543-01-08-01-14-8

Zagreb, 18. veljače 2014.

Ravnatelj
dr. sc. Jadran Perinić, v. r.